

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER
Att.Mette Alsvik

Kontakt saksbehandler

Kirsten Redmond Kristiansen, 51568777

Svar på søknad - tiltak i sjø – Randaberg 50/4 utfylling i sjø E39 Rogfast E03 E12 Mekjarvik - Statens vegvesen region vest

Statsforvalteren i Rogaland viser til søknad om endring av tillatelsen til utfylling i sjø datert 19.12.2023, samt varsel om endring av tillatelsen datert 12.01.2023.

Det gis tillatelse til utfylling i sjø innenfor sjeté i gyteperioden. Søknaden om oppgraving/oppmudring av ferdige utfylte masse fra innenfor sjeté, avslås.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 11 og § 18 første ledd punkt 1., endrer Statsforvalteren i Rogaland tillatelsen gitt til Statens vegvesen til utfylling i sjø ved Mekjarvik datert 13.09.2019 med endring av 28.01.2020.

Endringen gjelder to nye vilkår.

Nytt vilkår 6.6.1 lyder:

Utfylling i sjø i denne perioden kan finne sted så lenge det skjer innenfor en sjeté bestående av sprengstein, og Statens vegvesen kan dokumentere etter første sesong at det ikke oppstår skadelig undervannslyd utenfor sjetéen. Turbiditetsovervåking jf. vilkår 7.1.3 skal benyttes for å dokumentere at utfyllingen innenfor sjetéen ikke fører til partikkelspredning.

Nytt vilkår 7.1.4 lyder:

Det skal utarbeides en miljøovervåkingsplan for å overvåke konsentrasjoner av tungmetaller i sjøvann i nærhet av utfyllingsområde. Utfyllingen skal overvåkes under utfylling og minst 2 år etter at utfyllingsarbeid er ferdigstilt.

Det gis ikke tillatelse til å mudre opp utfylte masse innenfor sjeté.

Øvrige vilkår fra tillatelse datert 13.09.2019 med endring av 28.01.2020 er gjeldende for arbeidet. Tillatelsens vilkår, jf. forurensningsloven § 16, er vedlagt dette brevet.

Ved avgjørelsen om tillatelse, og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket

ellers vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Du kan klage på vårt vedtak

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Statsforvalteren i Rogaland, postboks 59 Sentrum, 4001 Stavanger, eller til sfropost@statsforvalteren.no.

Bakgrunn for saken

Statens vegvesen søker om å fylle ut i sjø i gyteperioden for torsk. For å hindre spredning av partikler samt støy fra arbeidene, har Statens vegvesen etablert en sprengsteinssjeté ved utfyllingsområdet på Mekjarvik. Sprengsteinssjetéen og utfyllingsmassene inngår i regulert utfyllingsareal. I tillegg søker Statens vegvesen om å grave opp/mudre ferdig utfylte masser. Disse skal deretter brukes om som utfyllingsmasser utenfor sjetéen, slik at sjeté-området er tilgjengelig i neste gyteperioden.

Utfylling i sjø ved Mekjarvik er regulert av tillatelse etter forurensningsloven gitt 13.09.2019. Tillatelsen ble endret 28.01.2020 for å inkludere masser fra driving av en sykkel tunnel gjennom Auglendshøyden. Etter vår forståelse ble ikke disse massene brukt til utfyllingen.

Tillatelsen stiller blant annet krav til at utfylling i sjø ikke kan finne sted i gyteperioden for torsk. Det er lagt særlig vekt på at utfyllingsarbeidene ved Mekjarvik skal gjennomføres flere år på rad.

Statsforvalteren varslet i brev at 12.01.2023 at vi vurderte å endre tillatelsen til utfylling i sjø på bakgrunn av fyllittens egenskaper som potensielt syredannende, og påvist utlekking av tungmetaller (særlig nikkel, sink og kobber). Denne endringen er vurdert i forbindelse med behandling av denne søknaden.

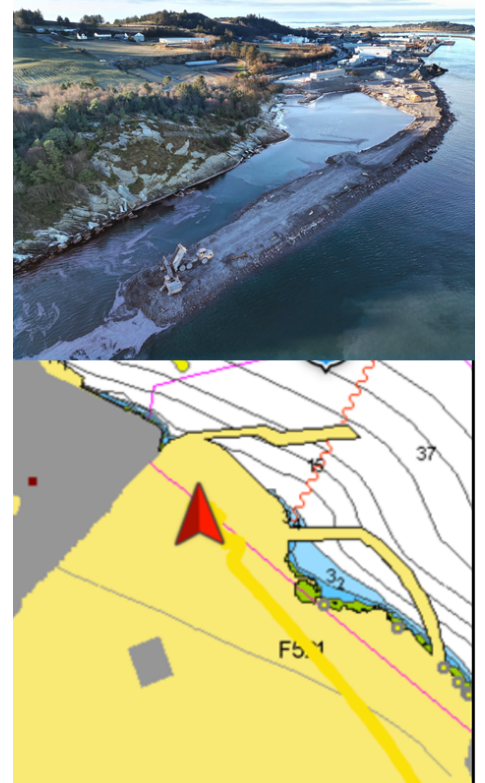
Kunnskapsgrunnlag

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Statsforvalteren viser til kunnskapsgrunnlaget presentert i vedtak av 13.09.2019 som gir en beskrivelse av naturmangfoldet, vannforekomsten og forurensning i tiltaksområdet.

Rettslig grunnlag

Statsforvalteren har vurdert søknaden på bakgrunn av forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften §§ 4-6, og kravene i naturmangfoldloven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Figur 1: Bilde som viser etablert sjeté ved Mekjarvik, og tegning som viser ferdig område.

Myndighet for behandling etter forurensningsloven

Statsforvalteren er delegert myndighet for utfylling i sjø og vassdrag uavhengig av om utfylling foretas fra skip eller fra land, jf. forurensningsforskriften kapittel 22 og rundskriv T-3/12.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller, dersom dette ikke finnes, på føre-var-prinsippet. Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomstene i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten *Byfjorden - Åmøyfjorden* endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Statsforvalteren har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Statsforvalteren sin vurdering

Utfylling bak sjeté

Statens vegvesen søker om endring av tillatelsens vilkår 6.6 om forbud mot utfylling i februar og mars. Arbeidsperioden er fastsatt for å hindre negative effekter for torsk i gytesesongen, da særlig påvirkning fra partikler og undervannstøy.

En sjeté løsning er blitt relativt vanlig, særlig der et ønske å begrense partikkelspredning, men ikke har anledning til å benytte andre typer partikkelbarriere som siltgardin. Statens vegvesen har allerede turbiditetsovervåking som vil kunne dokumentere at sjetéen fungerer etter sin hensikt når det gjelder partikkelspredning.

Utfyllingsarbeid ved Mekjarvik er spesielle, i og med at utfylling vil foregå over flere år, og påvirkningen på gytende torsk vil derfor være over flere gytesesonger. Dette ble vektlagt i det opprinnelige vedtak om å gi tillatelse til utfylling i Mekjarvik. Vi viser til våre vurderinger av betydning av turbiditet for torsk på side 10 og 11 i vedtak av 13.09.2019.

Sjetéen som Statens vegvesen har anlagt på Mekjarvik er flere meter bred, og vil etter all sannsynlighet fungere som demping for undervannstøy som kan være forstyrrende i gyteperioden.

En tilleggsfordel med å fylle bak sjetéen er at plastavfall fra sprenging, som har i ettertid vist seg å flyte opp under oppbrytning, vil bli fanget av sjetéen, noe som vil også lette arbeidet med å kartlegge omfanget og redusere utslipp av plast fra utfyllingsmassen til det marine miljø.

Statsforvalteren vurderer at utfylling bak sjeté sannsynligvis vil hindre skade eller ulempe for det marine miljø. Det er i tillatelsen stilt krav til overvåking av turbiditet, som etter vår vurdering vil sikre at utilsiktet partikkelspredning fra sjetéområdet blir fanget opp og håndtert. Statsforvalteren mener

derimot at det ikke er fremlagt dokumentasjon på at sjetéen hindrer støy, og stiller derfor krav til at Statens vegvesen skal dokumentere dette i løpet av den første sesongen.

Utfylling med fyllitt

Statsforvalteren varslet den 12.01.2023 at vi vurderte å endre tillatelsen, gitt til utfylling i sjø, på bakgrunn av funn av fyllitt med syredannende potensiale i Stavanger-området, der det var antatt at fyllitt i tunnel-traséen kunne være av lignende karakter. Kontakt med luft og vann kan i verstefall gi syredannelse, men kan også medføre utlekking av tungmetaller uten at syredannelse er til stede. Når tunnelen drives, blir det generert store mengder med fyllitt. Disse har ikke vært utsatt for lufttilgang før, og det anses som sannsynlig at det kan lekke ut metaller fra massene over tid.

Statsforvalteren har i senere tid fått informasjon om at det er stor variasjon i innhold av fyllitten, samt dens reaktivitet, også over kortere avstander. Det er dermed vanskelig friskmelde fyllitten fra prosjektet på bakgrunn av tester. Vi viser til vårt brev av 29.11.2023.

Statsforvalteren har vurdert konsekvensene av å stanse utfylling i sjø med fyllitt, og alternative løsninger for denne masse (totalt 3 500 000 m²). Rogaland har per dags dato, ingen alternative løsninger for deponering av fyllitt, enn fylling i sjø. Alternativer som mellomlagring på land, vil medføre svært store inngrep i landskapet og påfølgende risiko for syredannelse og avrenning av tungmetaller til vassdrag. Vi ser heller ikke det som hensiktsmessig å pålegge at disse massene leveres til et godkjent avfallsmottak andre steder, noe som vil medføre betydelig transport og resulterende klimagassutslipp. Massene blir på Mekjarvik fylt i sjø i løpet av kort tid etter at de er tatt ut av tunnelen, noe som reduserer eksponering for luft og avrenning som følge av nedbør. I sjøen kan de samme forvitningsprosesser skje, men der er redusert oksygen tilgang som kan, etter vår kunnskap, medføre en saktere prosess. I sjøen blir også eventuelle metaller sluppet ut til en stor resipient med større utskiftning, og blir således raskere fortynt slik at det er mindre sannsynlig at konsentrasjonene vil medføre skade eller ulempe for naturmiljøet.

Statens vegvesen har allerede, på bakgrunn av vårt varsel, utarbeidet en foreløpig plan for overvåking av sjøareal utenfor utfyllingsområde på Mekjarvik¹. For å sikre at utfyllingsarbeidene ikke medfører en forringelse av vannforekomsten, eller konsentrasjoner av metaller som medføre skade på det marine miljø, stilles det krav om overvåkingsprogram.

Gjenbruk av sjetéen

Statens vegvesen har søkt om tillatelse til å mudre opp ferdige utfylte masser fra innenfor sjetéen, slik at disse etterpå fylles i sjø i tiltaksområdet utenfor. En slik mudring vil gjøre at Statens vegvesen kan gjenbruke etablert sjeté flere gysesesonger på rad.

Statsforvalteren har vurdert at dette ikke kan tillates, med bakgrunn i spredning av plastavfall fra sprengning. Det er påvist at koblingsboksene blir knust inn i steinmassene. Det er ikke kjent hvorvidt disse blir knust under sprengning, transport eller utfylling av masse, men det anses som sannsynlig at dette skjer under transport, mellomlagring og utfylling av massene. Statens vegvesen har dokumentert at ca. 3,4% av koblingsblokker ble funnet to dager etterpå (11 av 320 deler)². Resterende koblingsblokker er etter all sannsynlighet liggende innenfor massene, i varierende grad av helhet. Statsforvalteren er derfor bekymret for at oppgraving av massene og ny utfylling vil medføre at ny plast slippes ut til det marine miljø.

---

¹ Statens vegvesen E39 Rogfast E03. Tiltaksplan for håndtering av fyllitt. Dokument nr.: NO-188-YM. Norconsult AS. 31.03.2023

² Melding om avvik jf. vilkår 5.3 – Tillatelse til utfylling i sjø – Rogfast E03 ved Mekjarvik i Randaberg kommune. Brev fra Statens vegvesen. 09.02.2024.

Statsforvalteren gir derfor delvis avslag på søknad, når det gjelder oppmudring/graving av massene.

Konklusjon

Vurdering av tiltaket etter vannforskriften og naturmangfoldloven tilsier at det ved utfylling bak sjetéen medfører liten risiko for forringelse. Utslipp av tungmetaller som følge av kjemisk forvitring av fylltitten innebærer risiko for forringelse av vannmiljøet. Vi har derfor stilt krav om overvåking, og det må iverksettes tiltak dersom prøvetaking viser at et slikt utslipp forekomme.

Statsforvalteren endrer derfor tillatelsen til arbeidene i sjø ved eiendom 50/4 i Randaberg kommune, på visse vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknaden av 19.12.2023, og opplysninger fremkommet under behandling av søknaden.

Varsel om gebyr

Statsforvalterens behandling av søknader om nye tillatelser, endringer i eksisterende tillatelser og kontroller i medhold av forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Søker skal betale gebyr for saksbehandlingen av søknader uavhengig av om det blir gitt tillatelse eller avslag i saken.

Gebyrets størrelse blir fastsatt av forurensningsmyndigheten i samsvar med forurensningsforskriftens § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen. Ved fastsettelse av gebyrsats skal forventet ressursbruk knyttet til saksbehandlingen eller kontrolltiltaket legges til grunn.

Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 7, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser. Statens vegvesen skal derfor betale et gebyr på **kr. 19 500,-**.

Eventuelle merknader til varselet sendes Statsforvalteren innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen (e.f.)
fylkesmiljøvern sjef

Kirsten Redmond Kristiansen
fagleder forurensing

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1   Vilkår - Mekjarvik utfylling

Kopi til:

Statens vegvesen
Fiskeridirektoratet
Sør-Norges Fiskarlag

Postboks 185 sentrum
Postboks 936

5804   Bergen
6001   ÅLESUND

Randaberg kommune

Pb 40

4096

Randaberg